

Pere Mayol, pintor del Gironès

Pere Mayol i Borrell (Llagostera I-IX-1906 / 20-VIII-86), com tants homes i dones d'aquest país, havia viscut els efectes depriments d'una llarga postguerra. Des d'uns començaments més que prometedors, en els anys trenta, a la galeria Parés de Barcelona, substancialment esperonat pel mestratge del singular pintor i investigador mossèn Josep Gelabert, Pere Mayol fa la viu-viu en el seu Llagostera nadiu. És a dir, manté la flama —i de quina manera!—, però no és fins cap als seixanta que reprèn amb vigorosa maduresa el seu treball tan característic. La seva pintura, ben feta, exigent i acabada, no era pas una casualitat. Coneixia de prop els pintors europeus del dinou i els tenia presents, en el senzill estudi de Llagostera, instal·lat damunt de l'obra de fusteria menat per un dels seus fills.

Estimava el seu paisatge, el d'aquest Gironès selvàtic, i va passar la vida servint-lo. Atent a les estacions, a la llum, a la vegetació diversa i canviant, als objectes casolans.

Tenia un no sé què de bondadós, de pacient i de cordial que no es troba pas cada dia. La seva pintura era com ell, i fixava damunt de tot, interlocutors, coses i paisatges, la seva admirativa i estudiosa mirada d'artista. Una mirada i una manera de ser inoblidables.

ENRIC MARQUÈS

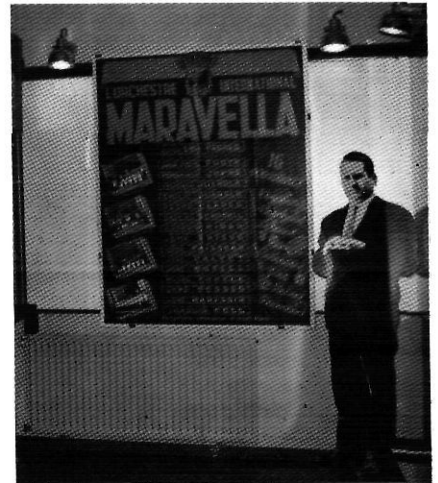
Il·lotopie: art públic

Il·lotopie: Associació d'actors i artistes plàstics de França. Grup d'inclassificable estil que es mou dintre el més ampli sentit del que anomenem "Art Total" (accions teatrals, entornament, música, olors, muntatges plàstics, participació oberta...). *Il·lotopie* disposa d'un ampli catàleg que va des d'una senzilla acció teatral fins a la transformació d'un espai (sempre en llocs oberts i públics), segons les possibilitats econòmiques i concepte estètic de qui els contracti, i aquest estiu els ha contractat l'Ajuntament d'Olot i...

...I altra vegada (i ja en són massa!) la veu del sector més reaccionari i "tradicionalista" s'ha fet sentir i la força de la moral volcànica que la ciutat guarda per a aquestes memorables ocasions ("Teledium", "Olot-misió", cartells de festes, "Joc de detectius", Ball-Pla, exposició "Pintura-Viva") ha caigut sobre el grup francès: Estrangers havien de ser! Europa només és un gran supermercat on la nostra màxima aspiració és ésser-ne botiguers. Les accions que el grup *Il·lotopie* van presentar a Olot consistien en dues idees de transformació de l'espai o entornament amb participació: Instal·lació en el Firal d'un Laberint metàl·lic a l'interior del qual es trobaven gran quantitat d'ampolles amb olors, olors quotidianes tretes del seu context habitual, i anaven suggerint un recorregut fins a trobar la sortida; instal·lació en què l'únic protagonista era l'espectador-vianant. L'altre muntatge consistia en el parament en algun dels carrers més centrats d'uns dos quilòmetres de roba estesa, penjada a nivell de primer pis i d'una forma continuada, ordenada tot seguint un recorregut.

Seria molta pretensió donar a aquesta senzilla estesa de roba la categoria artística o situar-la dintre d'un dels corrents artístics contemporanis com és el "land-art", del qual són sobradament coneguts els entornaments i transformacions urbanes de Christo o les manipulacions paisatgístiques de Richard Long. El que el grup *Il·lotopie* va realitzar a Olot era més un joc, una festa i una ingènua provocació al vianant que no pas una proposta d'experimentació plàstica.

KIM DOMENE

Les Jornades de Caldes

Les Jornades Culturals de Caldes de Malavella han tingut com a acte central una exposició i tot un seguit d'activitats tangencials que se celebren durant la primera quinzena de setembre.

L'any passat fou el peculiar patrimoni arquitectònic de la vila el que quedà reflectit en una mostra que contemplava la diversitat de tipologies edificatòries que havien nascut a l'entorn de les propietats de les aigües termals. Enguany, i amb el títol de *Compositors, Músics, Orquestres*, l'exposició esdevenia un homenatge a totes aquelles persones de Caldes vinculades a l'activitat musical i, en particular, a dues figures de notable prestigi dins el món de la música: Francesc Mas i Ros i Lluís Ferrer i Puigdemont. Les 229 sardanes escrites pel primer el converteixen en un dels compositors més populars dels PP.CC., mentre que Lluís Ferrer portà l'orquestra que ell va fundar, LA MARAVELLA, a actuar a la pràctica totalitat de països europeus, tot assolint un renom tradicional arran de les seves estades a la Unió Soviètica (1972, 1973, 1977).

Les Jornades es completaren amb tot un seguit d'actuacions al carrer que pretenien abraçar la diversitat d'estils musicals.

Tot i així, però, l'acte de més transcendència d'aquestes Jornades ha estat la presentació de la GUIA DE CALDES DE MALAVELLA, publicació que sense cap mena de dubte ajudarà a conèixer amb més profunditat, tant als caldens com als forasters, la vila de les aigües.

JOAN BOADAS I RASET

La violència i la convivència

Senyals de trànsit arrancats, cartelleres escampades, un cotxe bolcat, un contenidor escampat per la Gran Via, aquest carrer sembrat de pedres i les restes fumejants d'algun còctel molotov eren la imatge real d'un petit tros de Girona la nit de l'Onze de Setembre.

El fil conductor de la violència és en el seu argument central el següent: Catalunya és una nació, com a nació ha de ser independent de l'Estat espanyol, tots els símbols de l'Estat espanyol (Govern civil, bandera, cossos i forces de seguretat de l'estat, Monarquia) són expressions d'un estat de permanent ocupació d'un territori que s'ha d'alliberar.

Però si en la lluita contra l'estat no democràtic, en la defensa dels valors democràtics, mai no s'havia emprat aquesta acció obsessiva contra els símbols, ¿té ara sentit que en defensa d'una ideologia precària i elemental, tot just començada a formular es trenqui la convivència ciutadana i s'iniciï una provocació de resultats confosos?.

El teixit social gironí és dens i compacte i fa difícil les desqualificacions globals. Tots ens coneixem i tots vivim i treballem quotidianament en un espai delimitat i petit. Molts pensem diferent, però som amics o coneguts. I no veig la societat gironina en el seu conjunt disposada a apedregar-se per les cantonades, jugant a bons i dolents, i prenent l'endemà el cafè a la Rambla o compartint el lloc de treball.

La violència radical contra uns símbols, la voluntària separació (per unes hores) de les normes de la convivència ciutadana, el rebuig del sistema democràtic establert, desqualifica les idees abstractes que hom pretén defensar i treu arguments a la lluita per assolir més alt grau d'autogovern per Catalunya. M'agradaria saber on seran d'ací a cinc anys els joves apedregadors d'abans-d'ahir.

El monument a Carles Rahola a la Rambla de la Llibertat ens recorda lúcidament a tots els gironins que res ni ningú no pot gosar altre cop posar en qüestió la pau i la convivència ciutadanes.

JOAQUIM NADAL

Nit dels Bertrana: els nois de la foto

Van desapropiar l'oportunitat. Podia haver sigut una foto magnífica, històrica. La poesia catalana era a Girona, la nit dels Bertrana, i ningú no va tirar cap foto. Les omegues d'en J.V. sopaven al costat de l'enigma d'en Comadira. L'Estellés menjava rap i en Parcerisas es barallava amb les peres al vi. Tots junts (amb en Palol i uns quants més), al costat d'una taula parada amb delicadesa, resumien tot un segle de futurismes, avantguardes, sonets, postguerra, neonoucentisme, i rigor. Tres o quatre generacions que eren allà, disposats a il·lustrar qualsevol manual de COU, amb una foto que ja no serà possible.

Però no. Vam divagar sobre jovenetes que lluien vestits de suro, vam fer xafarderia i vam riure les gràcies dels de la Mercantil, vam assistir a una festa social (llum i color) en allò que anomenen un "marc incomparable", vam fer travesses literàries i vam parlar de la sexualitat dels escriptors, vam beure sorbets de gerds i vam patir calor.

Ens vam apuntar a la modernitat, i la festa va ser una festa amb vídeo i tot. Molt espectacular. I la literatura? Ah, sí, també va ser una festeta literària. En Navarro, de Banyoles, va guanyar el Miquel de Palol i, amb delicadesa, va saludar en Foix. En Cremades va guanyar el Bertrana amb una novel·la de moros, africana, i el conseller Ferrer va dir endavant amb no sé què.

Va ser una llàstima. Els nois de la foto eren al Casino, i ningú no va fer anar el seu flash.

J.M. FONALLERAS

El repte de l'Escola-taller

L'Ajuntament de Girona, oblidant aquella vella norma dels alcaldes de postguerra segons la qual "a ningú no li passa res per no fer res", s'ha llançat a les aigües turbulentes de la formació professional i ha fet un primer pas important per a recuperar la tradició de les escoles municipals d'arts i oficis, que tan de prestigi van tenir abans de la guerra civil.

El trasllat de l'Escola de Belles Arts al Centre Cultural de la Mercè va ser la primera pedra. La segona ha estat la creació en el mateix Centre d'una escola-taller que porta a terme l'ensenyament de diversos oficis a partir de les obres de restauració de l'edifici que li serveix d'estatge.

La idea de cursos ocupacionals de breu durada —un o dos anys— vinculats a la restauració d'indrets i edificis d'interès històric i artístic i en els quals l'alumne percep un petit salari no és nova. A Europa fa anys que n'existeixen, amb resultats desiguals però sense fracassos estrepitosos, excepte en el cas de Grècia. A Catalunya van començar l'any passat, gràcies a la coordinació entre Ajuntaments, Ministeri de Treball i l'INEM, i en aquests moments en funcionen una desena.

La sorpresa ha saltat, a Girona, pel fet que un 40% dels matriculats han estat noies. Si hom té en compte que les activitats pràctiques de l'escola-taller són en aquests moments la fusteria, la serralleria, la paleta i el treball de picapedrer, activitats tradicionalment reservades als nois, i que en el centre no es fa cap distinció per sexes durant l'etapa formativa, hom pot adonar-se que l'escola-taller comença amb bon peu el seu objectiu bàsic de demostrar als alumnes que avui dia existeixen moltes altres possibilitats de treball que fer-se tècnic en informàtica i que l'artesania, la formació de cooperatives, la imaginació i la superació de prejudicis poden ser un bon camí per entrar en el món del treball en temps de crisi.

JAUME FABRE

SOCIETAT

LLETRES

TREBALL